

Lausunto HE:stä laeiksi eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain 20 §:n muuttamisesta

88/02.05.03/2022

Kh 11.04.2022 § 105

Valmistelija: sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Timo Hokkanen

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia sekä rajat ylittävästä terveydenhuollosta annettua lakia.

Hyvinvointialueita, Helsingin kaupunkia ja HUS-yhtymää velvoitettaisiin kiireellisen hoidon lisäksi järjestämään välttämättömäksi arvioitua ja terveydenhuollon palveluja paperittomille ja tietyille paperittoman kaltaisessa tilanteessa oleville henkilöille, joilla ei ole Suomessa kotikuntaa tai joilla ei ole muun lain tai Suomea sitovan kansainvälisen lainsäädännön tai sopimuksen nojalla oikeutta muihin julkisen terveydenhuollon palveluihin kuin kiireelliseen hoitoon. Tällaisia välttämättömiä palveluita olisivat muun muassa raskauden ja pitkäaikais-sairauksien edellyttämä hoito ja tietyt tartuntatauteihin liittyvät tutkimukset ja hoito. Alaikäisille tulisi järjestää kaikki tarvittavat terveydenhuollon palvelut saman laajuisina kuin niille alaikäisille, joilla on Suomessa kotikunta.

Terveydenhuollon palveluja saaneelta henkilöltä voisi periä enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruisen maksun. Jos kustannuksia ei saada perittyä henkilöltä itseltään, valtio korvaisi kustannukset järjestävälle taholle rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain mukaisesti. Ihmisoikeussopimusten nojalla henkilöiden oikeus saada terveydenhuoltoa ei saa olla riippuvainen hänen maksukyvyistä. Kustannusten perinnästä henkilöltä itseltään voitaisiin luopua ennen valtion korvaus hakemuksen laatimista, jos hoitoa saaneen henkilön arvioidaan olevan selvästi varaton. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

Suomea sitovien ihmisoikeussopimusten valvojat ovat kiinnittäneet huomiota siihen, ettei Suomen nykyinen lainsäädäntö riittävällä tavalla takaa kaikkien henkilöiden terveyttä koskevaa oikeutta. Suomea on kehoitettu varmistamaan, että kaikilla henkilöillä on sekä laissa että käytännössä yhtäläiset mahdollisuudet saada tarvittavaa terveydenhoitoa.

Pääministeri Marinin hallituksen hallitusohjelman tavoitteena on muun muassa, että jokainen saisi hoitoa, hoivaa ja huolenpitoa oikea-aikaisesti ja yhdenvertaisesti. Yhtenä keinona päästä kyseiseen

tavoitteeseen on turvata välttämätön hoito myös kaikille paperittomille henkilöille.

Tämän lakiuudistuksen keskeisenä tavoitteena on turvata ja laajentaa paperittomien ja paperittomien kaltaisessa tilanteissa olevien Suomessa pidempään oleskelevien henkilöiden oikeutta välttämättömiin julkisiin terveyspalveluihin riippumatta siitä, minkä hyvinvointialeen alueella henkilö oleskelee. Nykyisellään heillä on oikeus ainoastaan kiireelliseen hoitoon. Esityksen tavoitteena on nykyistä paremmin turvata oikeus välttämättömään huolenpitoon ihmisoikeuksia ja perusoikeuksia kunnioittaen. Lisäksi esitys edistäisi näiden henkilöiden perustuslain takaamaa oikeutta yhdenvertaiseen kohteluun, koska heille ehdotetaan saman laajuiset oikeudet, kuin on kansainvälistä suojelua Suomesta hakevilla henkilöillä, eli ns. turvapaikanhakijoilla.

Lausunnot pyydetään antamaan 22.4.2022 klo 16.15 mennessä.

Eryteisesti toivotaan näkemyksiä perusteluineen ja mahdollisine muutosehdotuksineen seuraaviin kysymyksiin:

- Onko henkilöryhmä, johon lakia sovelletaan, määritelty tarkoituksenmukaisesti?
- Ovatko kustannusten vastuun periaatteet oikeat?
- Onko perusteluissa mainittu kuvaus hoito-oikeuden laajuudesta ja välttämättömäksi arvioiduista terveyspalveluista ymmärrettävä?

Lisätietoja tarvittaessa antaa juristi Marika Lahtivirta, puh +358 2951 63605. Sähköpostiosoite on muotoa etunimi.sukunimi@gov.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus toteaa, että Loimaan kaupungilla ei ole lausuttavaa asiassa.

Päätös: Hyväksyttiin.

Pöytäkirjamerkintä:

Sosiaali- ja terveysjohtaja Timo Hokkanen poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 18:21.